СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLI. Ч. 51. Джерзи Сіті, Н. Дж., субота, 4 березня 1933. VOL. XLI. No. 51. Jersey City, N. J., Saturday, March 4, 1933. THREE CENTS.

ВАШИНҐТОН ВИТАЄ НОВОГО ПРЕЗИДЕНТА

ВАШИНҐТОН. — Цілий день падав дощ зі снігом, але як приїхав до столиці новообраний президент, Френклин Рузвелт, дощ перестав падати. Люди так уже стурбовані важкими часами, що навіть з тої дрібниці ворожать зміну на ліпше. Навіть републиканці раді, що є зміна. І вони рішені допомогти Рузвелтови знищити депресію.

Рузвелт, як тільки приїхав до Вашинґтону, зложив формальну візиту президентови Гуверови, а потім відбув з ним і зі своїми дорадниками ріжні конференції, на яких обговорено головно банкову ситуацію в Америці. Президент Гувер хотів наклонити Рузвелта, щоби переперти в конґресі гарантію для якоїсь частини зложених у банках депозитів. Але Рузвелт з тим не згідний.

ІНАВҐУРАЦІЯ З ЖАЛОБОЮ.

ВАШИНҐТОН. — Місіс Френклин Рузвелт заявила, що не возьме участи в ніяких товариських інавґураційних забавах зприводу наглої смерти сенатора Томаса Волша, що був призначений Рузвелтом обняти місце ґенерального прокуратора. Вона теж відмовилась від участи в інавґураційнім ломчі, концерті й балю. Дуже можливо, що всі ті принятя відпадуть.

СМЕРТЬ ВОЛША — ВЕЛИКА ВТРАТА ДЛЯ ДЕМОКРАТІВ.

ВАШИНҐТОН. — Столиця потрясена несподіваною смертю сенатора Томаса Волша з Монтани, котрий помер нагло в поїзді, вертаючися з Гавани до Вашинґтону. Волш одружився тому тиждень з багатою вдовою і красавицею в Гавані. Сам він мав 73 роки, та, не зважаючи на такий вік, виглядав дуже здорово.

Сенатор Волш був визначною фіґурою в сенаті, в якім служив 20 літ. Найбільше вславився він своїми доходженнями в справі нафтових скандалів, звязаних з Тіпат Дом. Це він причинився до того, що остаточно засуджено Алберта Фола, бувшого секретаря внутрішніх справ, на грошеву й вязничну кару за хабарництво. Волш виступав завжди проти лабіїстів, як теж проти високої тарифи. Він теж остерігав часто перед економічною кризою.

НОВИЙ ҐЕНЕРАЛЬНИЙ ПРОКУРАТОР.

ВАШИНҐТОН. — Сенатор Волш, вибраний Рузвелтом на становище ґенерального прокуратора, був найвизначнішою фіґурою в новім кабінеті. По смерти Волша Рузвелт опинився в тяжкім положеню щодо нового вибору. Тимчасом назначено ґенеральним прокуратором Гомера Комінґса зі Стемфорд, Конн. Комінґс був давніше головою Народнього Демократичного Комітету. Рузвелт призначив його спершу на говернора Филипин.

НОВИЙ ПРЕЗИДЕНТ ПАЛАТИ ПОСЛІВ.

ВАШИНҐТОН. — Демократичні посли рішили більшістю голосів вибрати президентом палати послів конґресмена Рейні з Ілінойс.

ВІДБИВАТИМУТЬ ПАЛЬЦІ ЧУЖИНЦЯМ.

НЮ ЙОРК. — Департамент праці видав іміґраційним властям зарядження, щоби відбивати пальці всім чужинцям, котрі приїжджають до Злучених Держав з наміром тут остатись. Тесаме відноситься й до тих чужинців, котрі тут перебували, але виїхали зі Злучених Держав, а подім назад вертаються.

Отсе зарядження викликало велику сензацію. Іміґраційне Бюро заявило, що це є і для нього несподіванкою. Секретар праці Док, запитаний про це представниками преси, відповів, що не бачить у тім зарядженню нічого дивного. Казав, що пізніше дасть ближчі вияснення.

ҐРІН ПРОТИ МІСС ПЕРКІНС.

ВАШИНҐТОН. — Вилієм Ґрін, президент Американської Федерації Праці, є проти назначення місс Перкінс секретаркою праці. Місс Перкінс заявила, що не додачує в заяві Ґріна нічого злого, бо йому можна мати свою думку. Вона теж певна, що Ґрін, не зважаючи на свою заяву, буде далі з департаментом праці в тісній кооперації.

МІСІС ҐЕН ЗАКЛИКАЄ РЕПУБЛИКАНЦІВ ДО СПІВПРАЦІ.

ВАШИНҐТОН. — Місіс Еверет Ґен, сестра заступника президента Кортіса, котра завзято агітувала за поновний вибір Гувера, заявила републиканським жінкам, що тепер треба погодитися з дійсним станом. Значить, треба приняти до відома, що нарід віддав владу демократам і треба спільно з демократами працювати, щоби привернути краєви добробут.

ДАЛЬШІ БАНКОВІ „СВЯТОЧНІ ДНІ".

ВАШИНҐТОН. — Зі стейту Тексас доносять, що там замкнено не тільки банки, але й інші фінансові інституції аж до 8 березня, себто на протяг 5 днів. Подібні зарядження видали говернори стейтів Вашинґтон, Ореґон, Юта, Арізона, Невада й Айдаго. В тім останнім стейті „банкові святочні дні" протягнено аж на 15 днів.

ЗАОЧНИЙ ПРИСУД СМЕРТИ І ЗАОЧНЕ ЙОГО „ВИКОНАННЯ".

Карний суд у Брукселі (Бельґія) засудив заочно двох моряків-галабурдників, чужинців (Італійця й Грека) за підпал кораблів і подібні тяжкі злочини — на кару смерти через повішення. Засудив заочно, бо „підсудні" заздалегідь щезли з небезпечного терену й перебувають Бог зна де. Поидвугідну помисловість виявив брукселський суд і прокуратура у виконанні присуду, яке було також заочне. В назначеній годині з брами суду вирушив на міську площу дивовижний похід: на переді два жандарми з голими шаблями, на чорних конях, за ними кат у чорному, за катом ще жандарми. На міській площі була вже уставлена ґільотина і на ній жандарми врочисто прибили плякат про „Заочне виконання смерти на підсудних Павтелісі й Кіріякосі".

„ДВОМОВНІ" ДОЛЯРИ.

Ліберальний посол в оттавському парляменті, Оскар Буляже, вніс законопроєкт, щоби на канадійських грошах були написи в англійській і французькій мові. Таксамо й державні бонди мали би бути друковані в двох мовах, говорить Буляже в свому проєкті. Законопроєкт умотивований тим, що — мовляв — така валюта показуватиме ясно й виразно характер канадійського народу.

ПОСТРІЛЕННЯ І САМОГУБСТВО.

Мешканці Перемишля були свідками людської траґедії. Казімерж Оберає стріляв у припливі заздрости до танечниці Марії Левицької, яку зранив у груди і руку. Сам він укрився, а коли побачив поліційних аґентів, спрямував револьвер до уст і впав мертвий. Стан здоровля Левицької не є небезпечний.

СОБАКА НЯНЬКОЮ.

В Ослью (Норвеґія) одна жінка, йдучи до міста, лишила свою малу дитину під опікою двох собак. Дитина бавилася на підлозі, а згодом вилізла на вікно й почала дальше посуватися. Вже мала впасти на вулицю, та в останній хвилині більша собака вхопила дитину зубами за сорочку й придержала на вікні, а менша побігла перед хату і голосним гавканням звернула увагу прохожих, які мерщій здіймили дитину з вікна.

ЗАСУД У ЧОРТКОВІ.

За шпигунство в користь сусідньої держави відповідали перед наглим судом Петро Кащуковський, Анеля Курасова й Антін Мудрий. Розправу ведено при зачинених дверях. Кащуковського засуджено на кару смерти, Мудрика на 6 літ тюрми, а справу Курасової передано до звичайного суду. Президент замінив засудженому смертну кару на досмертну тюрму.

ТРУП НА ВЕСІЛЛІ.

На весіллі у господаря Спиридіона Васильчука в Гаях Дітковецьких, пов. Броди, побилися парубки, причому Адольф Юнак помер від побиття. Арештовано парубка Івана Целюха і Григорія Ковальчука, начальника громади.

ЗДЕРЖАНО ДЕПОРТАЦІЮ ДУХОБОРСЬКОГО ПРОВІДНИКА.

Канадійські іміґраційні чинники старалися тайком депортувати з Канади в Радянщину духоборського провідника Петра Веригіна, який 6 років тому прибув до Канади й обняв провід над 16 тисячами духоборів по смерти свого батька. За кривоприсягу засуджено минулого року Веригіна на три роки тюрми й він відбував кару в тюрмі в Принс Алберт, Саск. Тепер по відсидженню половини кари забрано його до Монтреалу, звідкіля мали його депортувати до Росії. Та про це довідався адвокат Веригіна, духобор Макароф, і літаком прибув до Монтреалу. За його старанням Веригіна задержано в іміґраційних арештах у Монтреалі й може навіть не депортують, а коли депортують, то не в Радянщину, куди Веригін боїться їхати, лише в Мексико, Арґентину або Чілє. Адвокат Макароф вистарався пашпорти для Веригіна до тих країв.

УРЯДОВЦІ НАЙВИЩОГО СУДУ КОМУНІСТАМИ.

У варшавському апеляційному суді запав присуд у справі комуністів, що творили комуністичну групу в судівництві. Справа була свого часу дуже голосна, бо між арештованими знайшлися службовці, занняті в найвищому суді, та кілька судових аплікантів. Суд першої інстанції засудив урядника найвищого суду, Щота, на 6 років вязниці, інших обвинувачених на кару 4 і 3 років вязниці. Апеляційний суд затвердив присуд першої інстанції, не вчисляючи обвинуваченим слідчої вязниці.

ДОВЕЛИ ДО ВІДЛОЖЕННЯ ЛІЦИТАЦІЇ.

В Петролія Трі, Онт., переводив бейліф ліцитацію в одного фармера. Фармери зповилися й за три рільничі знаряди вартости понад 200 долярів давали лише 9 ц., а за корову лише 30 цт. Бейліфови не лишалося нічого іншого, лише відложити ліцитацію.

ВОГНЕВА КАТАСТРОФА В ГОТЕЛІ.

В німецькому місті Детмолд згорів великий готель. Жертвою вогню впали 15 осіб, з яких три згоріли, інші тяжко попеклися. Пожежа вибухла в 3 годині досвіта й обхопила швидко цілий поверх. Мешканці вискакували крізь вікна. Тіло доньки господаря знайшли спалене серед згарища. З цілого будинку осталися тільки мури. Між жертвами знаходиться кілька членів кабаретової групи, що виступала в готелевій салі.

НЕ ДАЮТЬ ДОПОМОГИ ДЕМОНСТРАНТАМ.

В деяких північно-анґлійських містах допомогові бюра вичеркують із допомогової листи тих безробітних, які беруть участь у голодових походах.

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА ПОБІЛЬШУЄ АРМІЮ.

На засіданні ради міністрів у Празі рішено побільшити контингент рекрутів на 6,000 осіб. Побільшення стоїть у звязку з недавним скороченням часу військової служби. Досі контингент був обчислений на 70,000 вояків.

ВСЕСИЛЬНИЙ ДОЛЯР ШКОДИТЬ АМЕРИКАНСЬКИМ РІЛЬНИКАМ.

Японський імпортер пшениці, М. Наката, що прибув недавно до Монтреалу, заявив, що Японія заперестане купувати пшеницю й дерево в Злучених Державах, а натомісць купуватиме більше в Канаді, тому, що канадійський доляр дешевший від американського.

„СТШЕЛЬЦИ" ГУЛЯЮТЬ.

„Стшельци" з села Волковия, ліського повіту, мають уже за собою досвід і вправу в бешкетах та напастуванні невинних селян не лише свого села, але й сусідніх сіл. Та вже найбільше дістається молоді з села Завіз, теж ліського повіту, бо вона приневолена ходити до парохіяльної церкви в Волковиї. Дійшло до того, що навіть у білий день наша молодь не може спокійно перейти селом, бо „відважні" та сміливі „стшельци" бють. Сталося таке 28. серпня 1932 р., коли то „стшельци" Іван Сало та Петро Вроновський напали на молодь, що верталася з церкви, а саме на Михайла Бурого, Василя Бурого та Антона Льоренца, і їх побили. Нападені виступили у своїй обороні і потурбували завадіяку І. Сала та його спільників. Епільог такий, що окружний суд у Сяноці засудив М. Бурого на 4 місяці тюрми, а „стшельцови" П. Вроновському подарував кару. Тут згадаємо ще, що ті „стшельци" в 1930 р. побили тих господарів, які привезли були на віче посла Г. Тершаківця та опісля намагалися ще розігнати віче і стероризувати нашого посла.

ЩАСТЯ Й НЕЩАСТЯ НА ЛЬОТЕРІЇ.

У селі Павра в Тиролі трапилася цікава історія. Робітниця Ашінґер уродила дитину, якої батьком був робітник Штундер. Дитина була нешлюбна, тому її батьки хотіли її позбутися. Штундер задушив дитину, загорнув у полотно і кинув до ріки. Було це 12. серпня 1932 р. Убивник уважав, що це добра нагода поставити на льотерію, щоби перевірити своє щастя, і поставив 100 лірів на числа 12, 8 (восьмий місяць), 19 32. Усі чотири числа вийшли. Нехай астрольоґи, спірітисти і фільософи думають над злобним пальцем Долі! Штундер виграв великі гроші. Та розбагатівши, не хотів уже женитися зі своєю любкою. Тоді вона з пімсти повідомила поліцію про тайну його виграної — його злочин.

ПІД ЗАМІТОМ ЗЛОВЖИВАНЬ.

Бурмістра містечка Гвоздець, пов. Коломия, Казимира Стусіка, усунули від урядування наслідком грошевих зловживань, яких він допускався на шкоду громади. Між іншим закинули йому прилюдне хабарництво. Під враженням тих закидів Стусік умер нагло перед своїм домом.

ЛЬВІВСЬКА „ЛИНДБЕРҐІЯДА".

Один з львівських лікарів одержував від якогось часу листовні погрози, що схоплять йому сина, якщо в умовленому місці не зложить 5,000 золотих. Поліція викрила, що автором погроз був коханець служниці лікаря, Олекса Періх. Службницю і її коханця арештовано.

ТЯЖКИЙ ПРИСУД ЛЯХІВ НАД УКРАЇНЦЯМИ

ЛЬВІВ (Західня Україна). — По шість-денній розправі польський суд засудив на тяжку вязницю молодих Українців, підозріваючи їх у приналежности до Організації Українських Націоналістів та за їх діяльність як членів тої організації. Прокуратор домагався засуду всіх 14 обжалованих за державну зраду, бо, на його думку та на думку польської влади, сама приналежність до ОУН є державною зрадою. Та присяжні судді, хоч у більшости складалися, як звичайно, з Поляків та прихильних їм членів, відкинули домагання прокуратора, а признали, що діяльність оскаржених загрожувала спокоєви й порядкови в державі.

По довшій нараді трибунал засудив: Василя Турковського на 4 роки тяжкої вязниці, Теодора Панаса на 2 роки, Йосифа Доброводу на 2 роки, Павла Стадника на 2 роки, Олексу Метельського на 4 роки (він відбуває вже кару досмертної вязниці за замах на Затирку), Осипа Тильчака на 5 літ тяжкої вязниці, Гаврила Метельського на 2 і пів року, Олексу Фіка на 1 рік, Осипа Шуста на 1 рік, Михайла Низдропу на 2 й пів року, Дмитра Намаку на 6 місяців.

Увільнено від вини й кари: Михайла Бровчука, Олександра Ґудзя, Дмитра Коґута, Осипа Кравчука та Михайла Кушніра. Всі вони пересиділи в слідчім арешті майже 11 місяців. Отже були без вини покарані тяжкою польською „слідчою" вязницею. В польських судах на українських землях готуються дальші процеси „за зраду" держави, яка виявляється, на думку Поляків, навіть тоді, коли Українці належать до якихнебудь своїх дійсно національних товариств та орґанізацій. Все населення жиє під нестерпним поліційним доглядом і тяжкими судовими розправами.

ПОЛЯКИ БОЯТЬСЯ ҐІТЛЄРОВОГО ГОЛОСУ.

ВАРШАВА (Польща). — Тут зявилися ще неперевірені чутки, що канцлер Ґітлєр думає підчас свого перелету літаком через польський коридор на шляху з Німеччини до Східньої Прусії виголосити над коридором свою передвиборчу промову. Польща не хоче до цього допустити й доручила свому послови в Німеччині запротестувати проти цього перед берлінським урядом.

Польський уряд вислав також до німецького уряду ноту-протест проти того, що кілька членів ґітлєрівських боєвиків вдерлися до польського консуляту, щоб „пособити" одній жінці дістати польський пашпорт.

ПОЛЯКИ ЗАМИКАЮТЬ УНІВЕРСИТЕТИ.

ВАРШАВА (Польща). — Серед студентства університетів та ріжних вищих технічних шкіл провадяться тепер протестаційні страйки проти законопроєкту польського уряду обмежити права самоврядування університетів та вищих шкіл. Ці страйки приводять до рішучих сутичок між студентами сторонниками уряду Пілсудського, й студентами, його противниками.

Варшавський університет та кілька вищих технічних шкіл уже замкнено на неозначений час. Такі самі заворушення й страйки провадяться у Вильні, Львові й почасти в Кракові. У Львові поліція арештувала 60 студентів страйкарів та протестантів. Сподіваються дальших заворушень.

ЯПОНЦІ РОЗГРОМИЛИ КИТАЙЦІВ.

ШАНҐГАЙ (Китай). — Японська армія на всьому джеґольському фронті розгромила китайські війська й тепер нестримно наближається до столиці Джеґолу. Зле узброєна та ще гірше устаткована китайська армія не встані боротися проти дуже добре устаткованої й узброєної японської армії.

Японські літаки залітають в далеке запілля китайської армії й бомбардують ріжні місцевости, а також зі скорострілів розстрілюють китайські війська, які не в стані боротися проти літаків.

МОРЕ ЗАТОПИЛО КІЛЬКА ТИСЯЧ ХАТ.

ТОКІО (Японія). — На півночі Японії був страшний землетрус. Морська вода піднеслася стіною й рушила на побережні селища й невеликі міста. Кілька тисяч хат, переважно рибальських, вода змила без сліду. По першим підрахункам уважають, що згинуло біля 500 людей.

Але всіх жертв не подано, бо ще остаточно навіть не установлено, які простори залила ота страшна морська хвиля.

НАГІНКА НА ЧУЖИНЕЦЬКИХ КОРЕСПОНДЕНТІВ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Ґітлєрівський уряд почав нагінку на кореспондентів чужинецьких газет, стараючись усі їх звідомлення про Німеччину взяти під свою цензуру. Поліція арештувала була кореспондента московської комуністичної газети „Ізвєстія", але після протесту радянського уряду та його посольства в Берліні арештованого випущено на волю.

Бувший канцлер Брінінґ заявив на передвиборчому вічу, що його партія буде вперто боротися за збереження конституції в Німеччині.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗЛОЧИНЕЦЬ ПРО ПРАВО

Обняття уряду канцлера Німеччини провідником націоналних соціялістів, Гітлером, заповіло не тільки важні переміни у внутрішній, але й у заграничній політиці Німеччини. І Гітлер не давав довго ждати на заяву, бо зараз у перших днях свого премієрства заповів боротьбу за справлення границь Німеччини, визначених версайським договором, а головно за знесення так званого коридора.

Як можна було сподіватись, ця заява викликала негайно відгук у Польщі, котра безпосередно заінтересована цим коридором, бо це він лучить її з Балтійським морем, а тимсамим отвирає водну дорогу до світа. У Польщі пішли ріжні алярмуючі балачки, які скоро знайшли відгук у польському соймі. На відповідний запит польський міністер заграничних справ відкликнувся на Гітлерову заяву. Міністер Бек дав дуже замітну заяву: він сказав, що Гітлер грозить зломити версайський договір та забрати коридор. Міністер успокоює Поляків, що Гітлер тільки говорить та що Полякам нічого боятися: мовляв, голими словами коридора забрати не можна; до цього треба діл, а від Гітлерових слів до діл ще далеко. Міністер додав, що Польща стоїть на правнім становищі, що вона стоїть без обмежень за непорушність версайського договору.

Покликування на версайський договір в устах польського міністра є справді величаве. Інакше цього назвати не можна, бо отсе покликується на версайський договір представник якраз цеї держави, що найбільше цей договір ломила. Версайський договір саме має в собі не тільки постанови про границі Польщі, але й постанови про обовязки Польщі супроти так званих національних меншин. Ці постанови Польща ломить кождого дня й кождої години свого істнування, від хвилі підписання договору по нинішній день. Ломить їх безсоромно, перед очима цілого світа, не зважаючи на осуд світової опінії й на осуд Ліги Націй.

Покликування міністра Бека на версайський мир, ломаний Польщею кождого дня, представляє Польщу за грабіжника, котрий грабує безборонну жертву та перестрілюється з поліцією, як ця пришла його арештувати; але як від нього домагаються віддачі ограбленого годинника, він відкликається до поліції боронити його в посіданню.

СПРАВА ГАЛИЦЬКИХ „ЛУГІВ".

(Надіслана стаття).

IV.

Пресова конференція в справі „Лугів" вияснила неабияк ситуацію, але ворожнечі проти Лугів в одній частині української крайової преси не зменшила. Управа партії УНДО оголосила зпочатку заяву, що вона не стоїть до Лугів у ніяких відносинах. Але додатково раджено ще дуже довго над тою справою та остаточної постанови не повзято.

Націоналістична українська преса побоюється звісного **„вилому"** — а радянофільська — підозріває цілком слушно, що цілю і провідною думкою Лугів є приготовити **кадри для евентуального походу на Київ**, для українського легіону. Це очевидно большевицьким прислужникам не по нутру.

Пілсудський не жахався навіть порозумітись аж з двома „заборцями", щоби лиш ударити на третього, найсильнішого.

І власне ситуація тепер дуже подібна до тої, що була рівно перед **20** роками, коли то в ч. 2—3 **„Січових Вістей"** з лютого **1913** року **д-р К. Трильовський** в статті **„В справі Товариств „Січові Стрільці"** доказував потребу організації **українського легіону.**

Він писав тоді ось що:

„Така самостійна армія, а хочби лиш один український корпус мав би на випадок війни з Росією величезне, прямо всесвітнє значіння: саме його утворення було би для самодержавної Росії болючішою раною ніж десять програних битв. Такий корпус був би величезною **притягаючою силою** для цілої здібної до зброї людности на російській Україні, котра бачила би в нім **видиму силу**, спрямовану на **визволення** тої людности зпід московського ярма".

Так писав Трильовський рівно 20 літ тому, а положення нашого народу під російським кнутом за той час не то не поліпшилось, але й стократ погіршилось, і то з вини таки самих наших тамошніх земляків, котрі далися зловити на большевицько-московську вудочку і зброїно станули проти своєї власної республики. Нечуване — але правдиве, і тому і кара прийшла крівава.

Але Австрія не то корпусу, але й повного одного полку української молоді не дала зорганізувати, і то під впливом вшехпольских інтриг.

Це ясне, що коли тепер Польща годиться на організацію Лугів, і то під командою давного Січового бригадира — то вона це робить як підготову на випадок війни з большевицькою Росією.

Та Росія є для неї грізна хочби вже через свій союз з Німеччиною, а Росія, відрізана від Чорного моря і від плідної самостійної України, перестає взагалі бути небезпечною для Польщі вже хочби... з недостачі потрібних харчів.

Пілсудський, що в р. 1920 ходив на Київ, не закинув і досі своєї ідеї. А ті, котрі ще перед 1914 р. були завзятущими його ворогами і його провідної думки, — заслинені від злоби вшехполяки — і тепер таксамо інтригують, як інтригували перед 20 роками.

Вшехполяки підняли у своїх часописах страшенний крик проти „Лугів", в котрих бачать велику небезпеку „для польського стану посядання", і це у них нічого дивного. Вони ніколи не годні дивитись безсторонно і без злоби на українські справи.

Ще може найприличніше писала про Лугову справу **„Газета Варшавска"**, котра про звісну пресову конференцію висказалася ось як:

„На тій конференції д-р Дашкевич представив в довшім рефераті історію Лугів, як організації, **піддержуючої традицію „Січи"**, розвязаною польською владою в 1923 році. П. Дашкевич старався переконати присутних, що піддання „Лугів" під „Державний Уряд Фізичного Виховання" було одиноким способом оборони тої організації від розвязання владою, а на кінці звернувся з запитанням: чи ліпше є, щоби руська молодь **деморалізувалася в польських організаціях**, або посіставала взагалі без всякої організації, чи може, щоби належала до Лугів?

„По переведеній дискусії д-р Дашкевич підніс ще раз, що Луги не заведуть довіря руської суспільности, що не будуть належати до них Поляки, а члени Лугів ніколи **не почують в рядах своєї організації польської команди.**

„Є ріжниця — говорив д-р Дашкевич — між згодою на це, щоби зістати невільником та без власної думки підчинятися комусь, і волею вести справи корисно для свого народа".

„Вияснення д-ра Дашкевича — пише „Газета Варшавска" та перебіг дискусії на пресовій конференції — кидають достаточне для польської суспільности освітлення справи Лугів. Користаючи з формального підпорядкування під „Державний Уряд Фізичного Виховання" — будуть Луги розвивати дальше акцію в дотеперішнім **„українськім"** дусі, а заява д-ра Дашкевича, що в рядах тої організації ніхто не почує польської команди — дає виразне свідоцтво про властиві настрої лугової управи".

Одним словом, Поляки дуже невдоволені з тої реформи Лугових статутів, яку вдалося д-рови Дашкевичеви перевести, та декотрі Українці всетаки бояться „вилому"...

Але на ту цілу справу треба Українцям, а зокрема тим в Америці, дивитися цілком супокійно і з цілком предметового становища.

Д-р Дашкевич і його по ічники стараються про те, **щоби** на випадок нової війни з „востоком" — ми не **станули цілком з голими руками.** В своїй найновішій, дуже спритно написаній, українській брошурі, граф **Ст. Лось,** справжній знавець українського питання, старається виказати, що **українські інтереси йдуть рівнобіжно попри польські".**

І це справді можливе, коли лиш Поляки зречуться зі своїх знаних апетитів на **„земе забране"**. Чи так буде — не знати, бо щодо Українців, то не дарма вони співають:

„Не чужого ми бажаєм,
А свого то права!"

Ми, а зокрема наші Американці, знають найліпше, як багато ми стратили підчас світової війни, через те, що ми не зорганізували (як це робили Поляки) і **по стороні антанти свого легіону.**

І ми не мали через те по стороні антанти і нашого **„Українського Національного Комітету"**, як мали Поляки, і тому не було кому нас заступати підчас повоєнних мирових переговорів в Парижі. А Поляки і Чехи мали по стороні антанти і свої легіони і свої Національні Комітети, котрі антанта визнала за **комбатантів.** Не диво, що Поляки й Чехи вийшли зі світової війни з повними руками а **ми — з нічим!**

Ст. Мурава.
(Кінець буде).

НОВА КАМПАНІЯ ПРОТИ СЕЛЯН

Большевицькі газети заповідають, що два найближчі місяці будуть останньою боротьбою большевицького уряду для нахилення селян до большевизму. Московський уряд збирається до спеціяльної кампанії, в якій за одним замахом мається побороти цілий ряд тяжких прогріхів селян проти комуністичної програми, тактики й цілей. Мається вилікувати всі недостачі, через які селяни не давали большевизмови такої допомоги, якої большевики домагалися.

Про істнування тяжких прогріхів у селян дізнався уряд очевидно з вислідів большевицької господарки в рільництві. Ці висліди зовсім не вдоволяючі. Можна би навіть сказати, алярмуючі, застрашаючі. Большевицький уряд завів комуністичну господарку на селі, запевняючи селян, що це краще з господарського становища. Нині большевицький уряд не має хліба навіть на продаж за границею й на оплачування своїх агентів. Що селяни теж не мають хліба на прожиток, це уряд не журило би, якби тільки агенти мали, але біда в тому, що як не нагодувати селян, то хто буде добувати большевикам збіже на другий рік?

Не дивниця що большевики кинулися тепер ратувати селянську господарку, як ту гусочку, що складає золоті яєчка. Та уряд, як це звичайно буває з фанатиками, не бачить причин невдачі комуністичної господарки в собі. На це кождому комуністови вже відповідно зоперовано мозок, щоби він бачив у комуністичній програмі найкращу програму, й одиноку програму. Кождий може бути винуватий, тільки не комуністичний уряд і не комуністична програма.

Головним винуватцем є таки селянин. Він грішить упертістю, бо не бачить, себто не хоче бачити, благ комунізму. Він консерватист, котрий не хоче новини. Він сабатажист, який неробством хоче вбити гарну справу. Він лінюх, що „лежить на печі", як рішається доля краю. Він кулак, із забаганками визиску. Він контрреволюціонер.

Описавши в цей спосіб селянина, комуніст чується вже оправданим поступати проти нього з усею строгістю, на яку дозволяє совість фанатика. А совість фанатика, як відомо, дозволяє йому вживати найжорстокішого засобу, щоби тільки зломити противника. Бо чиж фанатик не має на оці загального добра, отже й добра катованого? Така була й душа всякого фанатика, чи це був Іван Грозний, чи Петро Перший, чи Торквемада, чи Сталін.

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. Тов. Запорозька Січ, від. 206, повідомляє своїх членів і členиць, що спеціяльний мітінґ відбудеться 5-го березня, в годині 6-тій ввечір, в парохіяльній гали на Блекстон ул., в справі вибору делегата на конвенцію У. Н. Союза. Проситься всіх членів прибути на означений час. Рівнож повідомляється, що предсідатель Михайло Бардачевський зрезиґнував на мітінґу екзекутиви Товариства, котрий був скликаний на 1 березня, і передав урядування заступникови Дмитрови Лукинникови. Тому ще раз проситься всіх прийти на цей мітінґ, бо це важна справа. — Дмитро Лукиник, предс.; Ілія Околіта, кас.; Михайло Яцишин, секр.

Ч. Лінаті.

БОЖЕВІЛЬНИЙ ТА СПІВЕЦЬ

Одного дня по містечку на острові Сицилії блискавкою рознеслася вістка, що молодий маркіз Руперто ді Віляма збожеволів. Як лише цю вістку приніс якийсь недовірчивий слуга з маркізової палати, вона скоро дійшла до вух людей, яких головним заняттям було вистоювати й походжати по корзі. А що вістка дальше поширювалася, то все більше доповнали її ріжними дрібницями. Вечором уже весь світ знав, що маркіз зсунувся з глуздів.

Сказати, що світ радів цим, як усе радіє чужим нещастям, булоб переборщенням, бо маркізів ді Віляма любили. Жили в дворі, що був одинокий у цьому місці й околиці, а мали маєток сто гектарів землі, засадженої цитриновими, помаранчевими й оливковими деревами. На тих полях мали працю багато людей.

Отже того дня, коли вістка поширилася, став маркіз іще странку виявляти дивні примхи. Ще не було полудне, а йому прийшла до голови неправдоподібна думка: зійшов у ключарню, взяв ключі від складу, в якому була олива, й зайшов у склад. Тут були багацтва маркізової родини: були тут довгі ряди посудин, повних оливи, якої було на сотки гектолітрів. Маркіз засвітив електричну лямпу й усів на землю, зігнув голову, зложив руки навхрест на грудях і сидів так на одній місці, не кажучи ні словечка.

— Алеж, Руперте! — заломила руки маркіза, як прибігла до нього. — Що ти робиш? Що нині з тобою? Ах, Руперте, Руперте!

Довго стояла біля нього та плакала.

Нещасний маркіз нараз підвів голову, глянув на маркізу божевільно та сказав:

— Я горнець. —

Опісля став сміятися й вишкірювати зуби, як справжній божевільний, а потім згорбився та сидів так мовчки й непорушно.

— Та що ти плетеш, прошу тебе, поясни мені... Ти горнець... Чейже ти не збожеволів? — говорила маркіза.

— Я горнець, — спокійно відповів маркіз. — Зовсім такий горнець, як інші горшки, що є тут. Ти це бачиш?

— Алеж ради Бога, ти маркіз Руперто, ти не є ніякий горнець — заводила маркіза, яка з розпуки не памяталася.

— Ні, ні, я не маркіз, я горнець, — настоював маркіз уперто при своєму.

Як сказав це, замовк і енергійно став боронитися, коли жінка намагалася рушити його з місця, яке був заняв як горнець.

Маркіза плакала, благала, рвала на собі волосся, та нічого не помагало. Помало вже й стало вечоріти. Маркіза за ніщо в світі не хотіла позволити, щоби її чоловік ночував у складі. Прикликала слуг, щоби його забрали насилу. Та годі було. Боронився й кричав так розпучливо, що мусіли залишити всякі дальші спроби. Коли вже рішилися оставити маркіза в складі, хотіли бодай облекшити йому, товаришити тут йому та принести добру вечеру.

Та тепер прийшов новий клопіт. Маркіз і чути не хотів про їжу. Льогічний та консеквентний у постанові, як то часто бувають божевільні, не хотів їсти й найліпших страв, бож горнець не може ні їсти ні пити. Як лише принесли йому їсти, він з відразою відвертав голову.

Виглядало, що все покінчиться трагічно. Маркіз уперто стояв при свому. Вже й змарнів, зжовк і згорбився від сидження на одній і тім самім місці. Вістка про цю пригоду рознеслася далеко й широко. Приходили люди, щоби побачити маркіза, який перемінився в горнець. Усі щиро жаліли його та давали маркізі всякі можливі поради, якби то могла вилічити чоловіка, а бодай довести до того, щоби їв і пішов у свою кімнату. Пробували то це то те, та все дарма.

Одного дня зайшов у містечко якийсь співець, у котрого віджили спомини трубадура. Мандрував від міста до міста та співав — по більшости безробітним — геройські й любовні пісні в супроводі гітари. Мав довге волосся, що спадало йому аж на плечі, зодягнений був у широкий плащ, що надавав йому вигляду мушкетера. Звався Чезаріно.

Співав насамперед на головнім углі, а потім зайшов у найлюднішу коршму пообідати. Тут пощастило йому довідатися, що приключилося маркізови, а крім того, що маркіза — коли переконалася, що її чоловікови не помагають її сльози та плач — обіцяла велику нагороду тому, хто вратує її чоловіка.

Трубадур усю ніч думав над тею пригодою, а рано зайшов у двір і сказав, що хоче говорити з маркізою. Сказав їй, що знає спосіб, як довести до того, щоби маркіз їв, а потім, щоби перенісся у свою кімнату. Треба було лише його відвести до маркіза, а потім хай на даний знак принесуть йому їсти.

— Та попробуймо й цього... — сказала маркіза без найменшої надії.

Чезаріно сів у складі, але не сказав ні словечка й не звертав взагалі уваги на маркіза. А маркіз увесь час сидів на одним і тім самім місці. Чезаріно наче справжній горнець сів на землю в другому куті напроти маркіза, похнюпив голову, зложив руки на грудях і виглядав зовсім таксамо як маркіз. Усі інші відійшли, як Чезаріно був приказав; лишився лише він з маркізом.

Нараз маркіз підвів голову та вдивився пильно в товариша. Потім скрикнув:

— Ти хто такий?

— Я горнець, — відповів співець Чезаріно спокійно.

— Що плетеш небилиці, що ти горнець?

— Так, я також горнець.

На цьому розмова покінчилася. Чезаріно й дальше був горнець у свому куті, а маркіз у свому.

Коли прийшов час, який Чезаріно був заздалегідь визначив, прийшов слуга з ріжними стравами, одна ліпша від другої, та поклав їх без словечка перед Чезаріна. Чезаріно зїдав смачні страви з небувалою скорістю та запивав знаменитим вином.

Маркіз знову підніс голову та став пильно приглядатися товаришеви, як він їв і пив, аж вкінці озвався:

— Що ти робиш?

— Їм! — відповів Чезаріно, ковтаючи та шарпаючи захланно зубами печене курятко.

— Як то? Ти горнець, який їсть?

— Так, я горнець, який їсть.

Маркіз мало не скаменів із здивування, начеб перед ним явився зовсім новий світ.

— А чи ти дійсно справжній горнець?—спитався маркіз знову.

— Самособою, правдивий, правдивісенький горнець!

— І їси?

— Їм.

А маркіз на це:

— Коли так то і я буду їсти.

Слуга, що стояв за дверима з ще одним послугачем, приніс зараз маркізови їсти.

Маркіза плакала, одначе тепер уже з радости.

Після їжі відвів співець Чезаріно маркіза в його кімнату та дав йому гітару, щоби на ній заграв.

Так співець Чезаріно дістав нагороду. Маркіза задержала його на свому дворі, щоби їй співав - щоби їй помагав у біді.

ПРО ЧОЛОВІКА І ЛИХИХ СУСІДІВ.

(Казка).

Жив собі чоловік, що мав сімю велику, землі доволі й багато достатків. Кожному був він доброзичливий і мав мягке, направду жіноче серце. Скористали з цього лихі сусіди. Один забрав частину землі, другий достатки, ще й доньку знасилував, третій і четвертий заграбили решту багацтва, вбили чоловікови чотирох найстарших синів і розкинули хату.

І пізнав чоловік, як гірко жити на світі без власної хати й без землі-матері. Заридав тяжко і пішов з жінкою й дітками малими геть із цього місця. Поселивсь у нужденній землянці й став ждати, аж підростуть маленькі діти. Тоді задумував прогнати сусідів із своєї вітчини.

Зміркували сусіди наміри чоловіка й почали його навипередки переслідувати. І почав він з сімєю скриватися, щоб охоронитись перед їхніми лихими намірами.

І побачили сусіди, що їхні зусилля не увінчуються успіхом. Пішли отже на другу дорогу, дорогу принади.

Сказав один:

„Чоловіче, ходи мені служити, а я відберу решту твоєї землі від інших сусідів, поселю тебе на ній і будеш жити, як у раю".

Сказав другий:

„Ні, ходи до мене, бо перший сусід лихий і зла тобі бажає! В мене опливатимеш у достатках".

Сказав третій:

„Не слухай тамтих двох! Ходи до мене! Не пожалуєш".

Сказав четвертий:

„Я один тільки бажаю тобі добра! Іди за мною".

І побачив чоловік усю їхню підлоту й не послухав їх. Зібрав своїх діток і сказав їм:

„Любі діти! Заки підростете й поможете мені прогнати лихих сусідів, поможіть мені зносити каміння під підвалини нової, нашої хати."

Послухали діти. І від того часу стали громадити на одно місце великі гранітові зломи на підвалини просторої і сильної хати... — („Новий Час")

Ямб.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЗПРИВОДУ ІНАВГУРАЦІЇ: РОКИ 1861 І 1933.

Дня 4 березня відбудеться інавгурація Френклина Д. Рузвелта. З тим днем переходить влада краю в руки трицять другого президента Америки.

Минулого листопада нарід ішов до голосування з тою вірою, що треба зробити конець генгстерсько-корупційним практикам, які деморалізують американське життя.

Дванацять літ панування републиканської партії скінчилися великим крахом на Вол стріт, спадом вартости цінних паперів, застоєм у промислі й торговлі, банкротством понад 3,000 банкових установ, в яких робітництво й фармерство стратили понад $1,500,000,000 тяжко запрацьованого гроша, банкротством фармерства й понад 12,000,000 безробітних, тисячними „бредлайнами", і т. п.

Побачивши, що все йде від злого до гіршого, зачав загал оглядатися за новим проводиром, котрий вивів би край з того зачарованого кола, в якім він знаходиться.

В той спосіб вибрано Ф. Д. Рузвелта президентом держави.

Дня 6 листопада 1860 року вибрано серед подібної суматохи Линколна проводиром народу. Як би Линколн був обняв сейчас уряд у свої руки, то був би може не допустив до горожанської війни, бо вже 20 грудня Савт Каролайна ухвалила на конвенції відділитися від решти Юнії, а в січні пішли за нею стейти Місісіпі, Флорида, Алабама, Джорджія, Луізіяна й Тексас.

Тодішній „лейм док" конгрес як і сьогоднішній, тратив час на ріжних балачках, дебатах, критиках і т. п., а кабінет Бюкенена не знав, у яку сторону йому повернутися і глядів на всі події безчинно, безпомічно, пробуючи наладнати відносини так, щоби вовк був ситий і коза ціла, а те спричинювало ще більший хаос і огірчення. Через те й повстала горожанська війна.

Від часу вибору аж до обняття влади, коли то відчувалася потреба влади сильної руки, Линколн тільки приглядався безрадно, бо він не мав влади, а тимсамим і сили боротися з безправством. Колиж обняв владу, дня 4 березня, то вже було запізно, бо війна стала неминучою.

В подібнім положенню знайшовся тепер і Рузвелт.

Інавгурація Линколна прийшла запізно, щоби спасти край від війни.

Інавгурація Рузвелта може буде якраз на часі, щоби ще відвернути революцію голодного фармерства й робітництва.

Питання тільки, чи він станепохитним проводиром, чи поведе боротьбу з генгстерством і корупцією, чи зліквідує безробіття й чи здійсняться покладені на нього надії мільйонових мас.

Це залежить в першій мірі від нього, а в більшій мірі від тих, у котрих руках спочивають гроші, промисл і торговля.

Отже вважайте, фармери, бизнесмени, робітники й безробітні, чи день 4 березня буде переломом у нашому нужденному життю, та чи ті, котрим ви своїми голосами дали „джаби", й то добре платні „джаби", принесуть нам полекші.

Василь Кацюбій.

—o—

З КРАЄВИХ ЛИСТІВ.

В надісланім гром. П. Когульською листі з села Седлиска читаємо між іншим таке:

„Анна хоруе на биття серця. Дістала ту хоробу з переляку, як переводили в нас ревізію і мене арештували. Запідозрівали мене, що належу до Української Військової Організації, а це тому, що я мішався до виборів, коли вибирали українських сенаторів. В день виборів хтось запалив будинки війта-Поляка. За те арештували мене й ще інших з нашого села й з Молодилова, разом 5 осіб. Відвезли нас до Станиславова і там сиділи ми кілька днів на поліції, де нас мучили, щоби ми призналися. А потім віддали до суду. А що не могли нам доказати жадної вини, то суд звільнив нас,"

„ДОБРОВІЛЬНА" ПОЗИЧКА.

Час від часу совіти стягають певну скількість банкнотів, це є проголошують внутрішню позичку, яку горожани підписують „добровільно". Приклади „добровільности" знаходимо в московськім дневнику „Економическая Жизнь" з 18. 1. ц. р.

В північнім Кавказі, в покойнінськім сельсоветі, приймає предсідник сторони. В сінях ждав уже чорнобородий мущина у зношеній одежі.

—А я до тебе, товаришу предсідник. Я вже вчера просив приготовити посвідку... Для сина...

— Хочеш посвідки? Добре. Десять рублів.

— Та як це? Десять рублів за посвідку?

— Ні, не за посвідку, а на позичку.

— Яку позичку?

— Що? Ти не знаєш? Четверту, докінчуючу.

— Та я вже підписав.

— Зачну я шукати, чи ти підписав, чи не підписав. В мене на те нема часу. Я один, а вас багато. — Ну, як ти бідний, то плати пятку.

— І пятки при собі не маю.

— Біжи домів, принеси.

— Та в дома теж нема.

— Що? нема пятки? — Значить, чема посвідки!

Ще більше „добровільно" підписують в Орлі. Там у шпагатній фабриці йде все як на шнурочку. Орловці — люди діла і ділово підходять до справи: підписав позичку — то маєш картку на дерево і бараболю; не підписав, то нема для тебе ні дерева, ні бараболі.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

A CALL FOR UNITY.

Reading the article "How to Make Our Protests Effective" written by Sophie Fello we have come to the conclusion that she has brought up some very good points.

There is some mention of the Protest Meeting at the Cooper Union Hall in New York. As we attended this meeting we happened to be acquainted with further details about it. In the editor's note to Miss Fello's article it is stated that a resolution was passed to send a delegation to Washington. That is true but nobody knows how far that resolution has progressed. Almost a month has passed and we believe that a delegation has not even been picked out yet, to say nothing of being sent to Washington.

Many of the people that go to protest meetings are very patriotic Ukrainians when they are in the hal. But as a set of resolutions is drawn up these patriots go home and forget about the affair until they attend another meeting. They think just because resolutions have been sent to Washington and Geneva that their share of the work is done.

We should not depend too much on protest meetings. They are all right in a way because we thus let the world know what is going on in our country. But too many of us put all our faith in them and don't do anything else.

These meetings and resolutions are not going to make Ukraine free again. The other countries have too many troubles of their own to worry about what Russia and Poland are doing to us. Our only hope for liberty lies in ourselves and not in the League of Nations or Great Britain or the United States. And we'll never liberate ourselves if we are torn by internal strife. If we stood with a united front instead of fighting over party politics, as we are now doing, we would accomplish more than we could hope to accomplish by a thousand protest meetings.

As it is now, too many Ukrainians put their party and church first, while Ukraine holds second or third place in their minds. Will we build a free Ukraine by blackening the character of some man just because he belongs to a different church or a different party than we?

Ukraine is drowning while we fight among ourselves as to which one of us should throw her the life-preserver.

We call for a united front in this article but we know that we call in vain. Neither one of us professes to be a Moses who can lead the Ukrainians out of the wilderness. It took many years to build up this hatred among ourselves so it is well rooted and it will not be exterminated by this article or a hundred more like it.

Myron Malanchuk and **Walter Klimczak,**
Clintonville, Conn.

—o—

НЮ ЙОРК, Н. Й.

З Українського Демократичного Клюбу.

Не можна заперечити, що з численних українських товариств у Ню Йорку бачимо завжди в перших рядах Український Демократичний Клюб у дільниці Мангетен. Тут зосередточений провід подібних клюбів міста і стейту Ню Йорк. Завдячити це треба в першій мірі тим молодим професійним одиницям, що не жаліють свого труду та дорогого часу для організаційної праці. Клюб завсіди бере чинну участь у всяких народних справах побіч інших організацій та по своїм силам допомагає як морально так і матеріяльно всім добрим громадським ділам.

Не менше клюб інтересується й американськими громадськими справами. Минулого року при виборах були представники з клюбу в стейтовім та національним виборчім комітеті, де заступали ввесь український зорганізований елемент, що солідаризується з демократичною партією Америки. Кромі того ведуться дальші старання за повне признання зі сторони проводу партії і є надія на успіх.

Час би нашому загалови звернути ширшу увагу на те, щоби підготовити ґрунт для нашої доростаючої молоді створенням сильної політичної організації, при помочі якої вона могла би колись добитися громадських становищ, не забуваючи про той нарід, з котрого вийшла. Бо коли в нас не буде підготовки в тому напрямку, то наша молодь розійдеться в чужі, бa навіть часом у ворожі нам ряди з чого була би безповоротна втрата як для нашої іміграції так і для всього нашого народа.

Не від річи буде згадати, що на своїх річних зборах, у січні б. р., клюб вибрав до проводу на протяг біжучого, 1933 року, таких громадян: адв. Михайло Пізнак, лідер; Вол. Брилинський, предсідник; адв. Ст. Ярема і адв. Мих. Радик, місто-предсідники; И. Яворський, касієр; С. Піщак, секр. фінан.; Евген Лащецький, секр. рек.; Ів. Мартинець, И. Сайкевич, В. Вінтоняк і Г. Пізнак, члени виділу.

При клюбі існує жіноча секція, де згуртоване споре число нашого жіноцтва. Вона веде окремо свою організаційну та адміністраційну працю. До уряду на протяг 1933 року входять слідуючі: Юлія Яремова, предсідниця; Емілія Корнатова, заступниця; Марія Ленчукова, секретарка; Анна Крицунова, касієрка; Апольонія Лащецька, лідерка.

Український Демократичний Клюб у Ню Йорку, дільниці Мангетен, закликає отсим всіх наших громадян обох полів, як теж доростаючу молодь, до своїх рядів. Приходіть на збори, котрі відбуваються кождого місяця, першого четверга по першим, та впишіться в члени. Власний льокаль, котрий знаходиться під ч. 59 Ст. Маркс Пл. (8-ма вулиця), отворений кождого вечора, де вступ для кождого вільний.

І. М.

ФИЛАДЕЛФІЯ ПА.

Звідомлення Злучених А. У. Організацій м. Филаделфії.

На загальних зборах Злучених А. У. Організацій, які відбулися дня 26 лютого ц. р. в присутности представників 14 організацій, вирішено слідуючі справи:

Участь у Світовій Виставі.

По вислуханню звіту гром. Савчина, члена Виставового Комітету при Злучених організаціях, рішено візвати всі товариства і всіх громадян, котрі мають зібрані жертви на ціль вистави, передати їх до комітету для негайної висилки в Шікаго. Комітетови доручено вести дальшу збірку при повній допомозі місцевих громадян.

Поміч безробітним.

Зростаюче безробіття серед филаделфійських Українців було теж предметом дискусії зборів. Рішено візвати поодинокі филаделфійські товариства, щоби вони перевели список безробітних між своїми членами й ці відомости передали, коли можливо, вже на наступних місячних зборах до комітету Злучених Організацій, який має покликати до життя Управа. На основі цих інформацій комітет поробить заходи перед міськими властями та буде шукати способів роздобути власні допомогові фонди.

Піддано думку, щоби для помочі безробітним урядити спільне підприємство всіх місцевих організацій.

Після рішення загальних зборів наради представників всіх організацій відбуватимуться в останню неділю кождого місяця. Щоби не тратити дорогого часу, делегати товариств повинні принести ці списки вже на збори в березні.

Протестаційні Збори.

Протестаційні збори филаделфійського громадянства, з приводу смертного засуду двох українських мучеників-героїв, Біласа й Данилишина, відбудуться в неділю, дня 5 березня. Наша громада заявить свій протест проти знущання наїзників над нашим народом, як і розяснить американському громадянству ці жахливі відносини, серед яких жиє наш нарід по обидвох боках Збруча. Головним бесідником буде відомий наш діяч і учасник визвольних змагань, ген. Сікевич, котрий дасть теж виклад для ширшого загалу.

Біжучі справи:

На внесення гром. Рудакевича рішено візвати скарбників давніших збіркових комітетів, щоби негайно передали остали в них фонди скарбникови З. О.

Для оминення будучих непорозумінь подається до відома всіх членів, що на наступних зборах будуть брати участь ті делегати, які викажуться повновластями.

За управу З. А. У О.:
Вол. Ґалан, голова,
Р. Карбівник, писар.

—o—

PHILADELPHIA, PA.

Commencement Exercises of the School of Dancing.

The Avramenko School of Dancing in Philadelphia, under the capable instruction of Mr. Peter Smook, was awarded with the first and second year diplomas by Ballet Master Vasile Avramenko at the Ukrainian Hall on February 18, 1933.

Prior to the presentation of diplomas, the entire group of 40 displayed to the large audience assembled at the hall, just what had been accomplished during the past season. Rounds of applause greeted the dancers during the performance, after which the dancers, together with their parents, assembled in an adjoining room where a special business meeting was held.

Director Avramenko, in his speech, stated that his work has just begun. He said, "I have three definite objects in view: First: To have a Ukrainian representation at the Chicago World's Fair; Second: To organize a "Ukrainian Youth Organization" as in dancing, music, art, sport, etc., the appointed instructors in the various branches to travel all over the United States and to help organize other branches and teach them of our Ukrainian culture; Third: To organize a troupe of about 24 dancers and 24 singers who will go to Washington, D. C., and later to the European countries to aver to the world that Ukraine has not died but, on the contrary, is experiencing a period of a cultural renaissance. After the World's Fair, I shall be in New York City where I will try to organize a "Ukrainian Art Theatre", which will include an orchestra, choir, dancers, and dramatics."

The question was brought up —"whether the present instructor is to be retained or shall the school run by itself." Miss Mary Zanets, a dancer, stated that the group appreciated his past work and urged the members to agree in keeping him here. Mr. Smook, the instructor, gave a statement of the expenses necessary to operate such a school and stated that it would be impossible for him to remain here because of financial difficulties.

Four new dancing instructors were named, two boys and two girls — Michael Kwasinsky, Alexander Yaremko, Mary Zanets, and Mary Hutchko. The meeting was then adjourned.

Alex Yaremko.

ДЕКЛЯРАЦІЇ...

„Ґвалтом фальшом і підступом замкнено чотири школи, а мотиви, яких власти вжили, заслуговують на увіковічнення як клясичний взір бюрократичних шикан, подиктованих політичною перфідією"... (Ц. К. Ц. — несконфісковане.)

Правда? — як гарно потрафить чоловік написати? Так якось то все зложить, ужиє таких гарних слів („клясичний взір бюрократичних шикан", „політична перфідія" тощо), що потім приємно читати.

Йде тут справа — про когож би? Про Німців. (Ах, ті Німці!) Вони замкнули чотири польські школи за те, що вчителі не були німецькими горожанами. Властиво ще не замкнули, бо школи чекають на нових учителів.

Що нам!? — нам тільки пожити. Захотіли української школи—написали зо два кілядеклярацій, потвердили потім кожну в нотаря, витягнувши наперед аркушик ґрунтовий з табелі і заплативши кілька золотих — і внесли. А що спізнили — ну, трудно. „Кто пузьно пшиходзі, сам собє шкодзі".

Яка ріжниця!

А як нам щось не теє... зараз до Женеви. Кривда! Руска кривда! А Полякам у Німеччині — не можна. Нема такої конференції, ані параграфу. Нам можна, а Полякам ні. Чи не кривда?

Отже, як бачите, в Европі не є все в порядку. Це не значить, щоби я хотів повалити верзайський трактат. Ніколи в світі! Я хочу тільки звернути увагу на ці нечувані бюрократичні шикани й політичну перфідію в шкільних справах. Кожний має право мати свою школу. В XX. столітю. Мене аж трясе зі злости.

Ах, ті Німці! — („Новий Час").

Федь Триндик.

ГОЛКА ДО РЕКОРДІВ ІЗ ТЕРНЯ.

Багато ростин мають дуже гостре та тверде терня. Примітивні народи вживають такого терня замісць голок і на кінець стріл. Якийсь південно-африканський промисловець дав опатентувати виріб голок до рекордових плит — із ростинного терня. Їх доброю прикметою є це, що хоч не є такі тверді, як сталеві голки, то всеж є такі тверді як плита, тому й не нищать плити, так як сталева голка. Ростинне терня складається з ростинного рога, т. зв. кератини, та з деревистого ядра. При виробі голок треба роговину змякшити й вирізати. Кератину сушать і препарують лугом, щоби стала тупішою, обробляють як голку й імпреґнують розчином нітро-ґліцерини.

УКРАЇНСЬКА ІМІҐРАЦІЄ!!!

НА ДОПОМОГУ ЗЇЗДОВИ УКРАЇНСЬКИХ ТАНЦЮРИСТІВ ТА МИСТЕЦЬКИХ СИЛ НА ВСЕСВІТНІЙ ВИСТАВІ В ШІКАҐО

ВАСИЛЬ АВРАМЕНКО

:——::——: влаштовує :——::——:

УКРАЇНСЬКЕ КОНЦЕРТОВЕ ТУРНЕ ПЕТРА ОРДИНСЬКОГО

знаного й любленого народнього артиста-співака, виконавця історичних та козацьких пісень серед української іміграції в Америці, барітона-соліста Українського Національного Хору Олександра Кошиця. — Получене з фільмою

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНІЙ БАЛЄТ

пантомімічну оперу в образах, що представляє українське народнє мистецтво, культуру й історичне минуле. В додатку до цеї фільми буде виставлена фільма з Рідного Краю

з рефератом гром. МИКОЛИ НОВАКА:

ЗНАЧІННЯ ЗЇЗДУ УКРАЇНСЬКИХ ТАНЦЮРИСТІВ ТА УЧАСТЬ УКРАЇНСЬКОГО ЖИВОГО МИСТЕЦТВА НА СВІТОВІЙ ВИСТАВІ В ШІКАҐО.

Підчас виступів буде й АРТИСТИЧНА ВИСТАВА гуцульських річей артиста Якібюка.

УКРАЇНЦІ! Концертове турне, получене з фільмою та рефератом, улаштовується на те, щоб допомогти українському живому мистецтву вийти на Світову Виставу та показати наше народнє мистецтво перед очима цілого світа, зробити пропаганду українському імени, яке вже щораз більше здобуває собі значіння між чужими народами, і переконати остаточно цілий світ, що український нарід, який бореться з окупантами за своє визволення, заслугує на те, щоб цілий світ підпер його змагання до волі — до створення Великої Соборної Української Держави.

УКРАЇНЦІ! Докажіть, що ми гідні стати на суд історії та доказати, що ми маємо право стати нарівні з цілим світом, бо за нами стоїть наша народня культура, хоч викута в ярмі, та зате славна і горда.

Ціна буде невелика, бо всього 50 центів для старших, а для дітей 10 центів.

Щоб не тратити й так короткого часу і грошей на висилку спеціяльних людей, котрі робилиб рекляму по українських громадах, ми подаємо намічений плян подорожі концертового турне, і просимо в першій мірі українські парохії, українські запомогові організації, жіночі клюби та клюби танцюристів і драматично-співацькі гуртки, щоб перебрали цю роботу на себе і допомогли нам улаштувати це турне при менших видатках.

Частина доходу з цього турне буде призначена й на подорож танцюристів та делегатів на Світову Виставу в Шікаґо.

Салі на це турне просимо замовляти українські під церквами та народні доми і просимо зараз повідомити школу про саля та розпочати роботу, а школа вишле відповідну рекламу та летючки.

УКРАЇНСЬКІ ТАНЦЮРИСТИ! На Вас тепер спадає святий обовязок, а це, щоб ми зійшлися на Світовій Виставі, на зїзді, та вирішили нашу спільну долю-плян будучої праці й заманіфестували українське народне мистецтво перед цілим світом, як це ми робили на наших пописових виступах у Метрополитен Опері та на святі в честь Юрія Вашингтона.

Успіх буде за нами, коли ми всі будемо працювати. Тож до праці і зустрічі на Світовій Виставі!

ПОРЯДОК ДНІВ ВИСТУПУ КОНЦЕРТОВОГО ТУРНЕ, ВЛАШТОВАНОГО В. АВРАМЕНКОМ:

РИВЕРГЕД	НЕДІЛЯ,	12	БЕРЕЗНЯ
БЕЙОН	ПОНЕДІЛОК,	13	"
ДЖЕРЗИ СИТІ	ВІВТОРОК,	14	"
НЮАРК	СЕРЕДА,	15	"
ПАСАЙК	ЧЕТВЕР,	16	"
ЕЛІЗАБЕТ	ПЯТНИЦЯ,	17	"
НЮ ЙОРК	СУБОТА,	18	"
ПЕРТ АМБОЙ	НЕДІЛЯ,	19	"
КАРТЕРЕТ	ПОНЕДІЛОК,	20	"
БАВНД БРУК	ВІВТОРОК,	21	"
НЮ БРОНЗВІК	СЕРЕДА,	22	"
ЙОНКЕРС	ЧЕТВЕР,	23	"
СТЕМФОРД	ПЯТНИЦЯ,	24	"
БРІДЖПОРТ	СУБОТА,	25	"
АНСОНІЯ	НЕДІЛЯ,	26	"
НЮ ГЕЙВЕН	ПОНЕДІЛОК,	27	"
НЮ БРІТЕН	ВІВТОРОК,	28	"
ГАРТФОРД	СЕРЕДА,	29	"
ВІЛІМЕНТИК	ЧЕТВЕР,	30	"
ПРОВІДЕНС	ПЯТНИЦЯ,	31	"
ВУНСАКЕТ	СУБОТА,	1	КВІТНЯ
БОСТОН	НЕДІЛЯ,	2	"
СПРІНҐФІЛД	ПОНЕДІЛОК,	3	"
ГОЛЙОК	ВІВТОРОК,	4	"
ПІТСФІЛД	СЕРЕДА,	5	"
ТРОЙ	ЧЕТВЕР,	6	"
КОГУС	ПЯТНИЦЯ,	7	"
ВОДЕРВЛІТ	СУБОТА,	8	"
АМСТЕРДАМ	НЕДІЛЯ,	9	"
ГЕРКІМЕР	ПОНЕДІЛОК,	10	"
РОМ	ВІВТОРОК,	11	"
БІНҐГЕМТОН	СЕРЕДА,	12	"
СКРЕНТОН	ЧЕТВЕ,	13	"
НЮ ЙОРК	НЕДІЛЯ,	16	"
ТРЕНТОН	ПОНЕДІЛОК,	17	"
ФІЛАДЕЛФІЯ	ВІВТОРОК,	18	"
ЧЕСТЕР	СЕРЕДА,	19	"
ЧІСАПІК	ЧЕТВЕР,	20	"
ВІЛМІНҐТОН	ЧЕТВЕР,	20	"
БАЛТІМОР	ПЯТНИЦЯ,	21	"
КОВТЄВІЛ	СУБОТА,	22	"
РІДІНҐ	НЕДІЛЯ,	23	"
АЛЕНТАВН	ПОНЕДІЛОК,	24	"
БЕТЛЕГЕМ	ВІВТОРОК,	25	"
ІСТОН	СЕРЕДА,	26	"
НОРТҐЕМПТОН	ЧЕТВЕР,	27	"
МАҐАНОЙ СИТІ	ПЯТНИЦЯ,	28	"
ШЕНАНДОА	СУБОТА,	29	"
МАЙНЕРСВІЛ	НЕДІЛЯ,	30	"
ШАМОКІН	ПОНЕДІЛОК,	1	ТРАВНЯ
ЦЕНТРАЛІЯ	ВІВТОРОК,	2	"
БЕРВІК	СЕРЕДА,	3	"
НАНТІКОК	ЧЕТВЕР,	4	"
ЛЕМОНТ	ПЯТНИЦЯ,	5	"
ВІЛКС БЕРРІ	СУБОТА,	6	"
ОЛИФАНТ	НЕДІЛЯ,	7	"
ТЕЙЛОР	ПОНЕДІЛОК,	8	"
ЕЛМАЙРА	ВІВТОРОК,	9	"
СИРАКЮЗ	СЕРЕДА,	10	"
ОБОРН	ЧЕТВЕР,	11	"
РОЧЕСТЕР	ПЯТНИЦЯ,	12	"
НІЯҐРА ФОЛС	СУБОТА,	13	"
БОФАЛО	НЕДІЛЯ,	14	"
БОТЛЕР	ПОНЕДІЛОК,	15	"
ФОРД СИТІ	ВІВТОРОК,	16	"
НЮ КЕНСІНҐТОН-АРНОЛД,	СЕРЕДА,	17	"
ДЖАНСТОН	ЧЕТВЕР,	18	"
ЛЯТРОП	ПЯТНИЦЯ,	19	"
МІКІСПОРТ	СУБОТА,	20	"
ПІТСБУРҐ	НЕДІЛЯ,	21	"
МІКІЗ РАКС	ПОНЕДІЛОК,	22	"
ДОНОРА	ВІВТОРОК,	23	"
МОНЕСЕН	СЕРЕДА,	24	"
ЧАРЛЄРОЙ	ЧЕТВЕР,	25	"
КАРНЕҐІ	ПЯТНИЦЯ,	26	"
ЕМБРИДЖ	СУБОТА,	27	"
ШАРОН	НЕДІЛЯ,	28	"
КЕМПБЕЛ	ПОНЕДІЛОК,	29	"
ЙОНҐСТАВН	ВІВТОРОК,	30	"
АКРОН	СЕРЕДА,	31	"
КЛІВЛЕНД	ЧЕТВЕР,	1	ЧЕРВНЯ
ЛОРЕЙН	ПЯТНИЦЯ,	2	"
ТОЛІДО	СУБОТА,	3	"
ДІТРОЙТ	НЕДІЛЯ,	4	"
ҐЕМТРЕМК	ПОНЕДІЛОК,	5	"

КАНАДА: 23 ВИСТУПИ В ONTARIO та QUEBEC.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Жертви на УВО.

Відділ 11-тий ОДВУ переслав для УВО на дальшу боротьбу $100 з тою вірою, що коли молодий цвіт української молодіжи в краю не жаліє покласти своє життя за вітчину, то американські Українці не повинні шкодувати жертвувати на дальшу боротьбу. Йдім слідами Данилишина й Біласа та скажім отверто в очі Ляхови й Москалеви, що ми також стоїмо за революційну боротьбу й будемо цій боротьбі дальше помагати.

Працюймо для рідної справи так, щоб ми також могли сказати: „Жалуємо, що не можемо більше працювати для України", коли прийдеться нам тут, на землі Вашинґтона, вмирати.

Ці $100 зложено так: на вечірку 14. січня зложили гості $25; з коляди прийшло ще $5; коляду зложили: по $2: М. Франків, В. франків; гр. Романчук $1; 11-тий відділ ОДВУ дав $70. — Разом $100.

За Уряд 11-го від. ОДВУ:
В. Дроботій, голова;
Я. Гутак, касієр;
М. Сітницький, фін. секр.
Є. Перущуківна, рек. секр.

——o——

НАНТІКОК, ПА.

Коляда на Рідну Школу.

Колядою на Рідну Школу занялися наші молоденькі хлопці: Василь Савчук, Михайло Савчук, Василь Вовк і Гринько Плекан.

Коляду зложили: по $1: о. П. Ґрушецький, О. Ґорґула, П. Маціборський, Я. Савчук, В. Парцель, Й. Сивик, І. Цимбаліста, С. Маґай, І. Калина, М. Симчишин, П. Клим, Д. Білий, М. Савчук; по 50 ц.: В. Микитин, І. Плекан, Т. Целень, В. Дзера, М. Отрок, Г. Копяк, А. Гакинз, Л. Велґош, Т. Бабак, О. Стасінчук, В. Калинський, М. Пелехач, С. Дзундза, О. Вдовичук, Д. Козар, О. Морокот, М. Намісняк, Анна Коник, С. Мирон, В. Петрів, О. Сахній, М. Вовк, Анастасія Гулик, Катерина Серновська, І. Велґош, А. Сьома; В. Бойко 35 ц.; по 25 ц.: М. Колотила, О. Намісняк, Д. Головчак, П. Пшек, М. Дзінджеровський, І. Гайдук, В. Гук, М. Петляк, Анна Вовкович, Т. Петраш, П. Франко, Катерина Білецька; Ю. Велґош 20 ц. — Разом $29.55. — Пересилка 5 ц.

Вислано через Обєднання до краю на Рідну Школу $29.50.

Іван Велґош.

БРОНКС, Н. Й.

Коляда на визвольну боротьбу.

Відділ Державного Відродження України в Бронкс, ч. 22, переслав через Обєднання коляду в сумі $64, котрі призначено для Української Військової Орґанізації в краю.

Зложили слідуючі: Л. Миронюк $5; Н. Поліщук $3; В. Найдан, В. Ґречин, Т. Чіп, І. Павлишин, В. Ступніцький, С. Москалик, В. Морозович, В. Ґлюд, П. Абрамчук, П. Маюк, П. Дембіцький по $2; о. П. Профета $1.50; В. Мищук, М. Притула, М. Ґирич, М. Ґельнер, В. Хомак, Й. Засанський, О. Гнатів, І. Благун, Н. Кіт, І. Кібало, В. Ґельнер, Н. Дзюма, П. Шеремета, Г. Перчишин, Г. Дудчак, М. Підгірний, В. Боґульович, А. Катеринюк, П. Сердецький, В. Фалендис, М. Гульпа, І. Кульбаба, І. Бобецький, А. Чудакевич, М. Гаврилів, М. Панків, А. Саляк, Н. Закалужний, К. Ядловський, П. Когутанець по $1; А Муш, Д. Крикливий, М. Кузів, І. Дусаненко, Н. Н. по 50 ц.

О. Д. В. У. в Бронкс,
Ню Йорк, ч. 22.

——o——

ВИЛКС БЕРІ, ПА.

Члени 29 відділу У. Н. Союза просять справити, що вони вислали 5 долярів на Рідну Школу, а не на УВО, як було видруковано в „Свободі".

І. Салюк.

ТАРЗАН МОЖНОВЛАДЕЦЬ ДЖУНҐЛІВ. (82)

Дуже змучений, Блейк не хотів з Ґвінальдою сперечатися, але, всміхаючись до неї, сказав: „Вибачте мені, але я прошу вас узяти коня за уздечку й поводити його, поки він прохолоне, бо я такий змучений, що не сила робити це мені". Ґвінальда дивилася на нього здивовано й гнівно: „Це значить, що я мушу услугувати тобі й пильнувати коня?! Ти забув, що я княжна?!" „Ні, я не забув, але ти мусиш мені пособити!" — відповів Блейк.

Ґвінальда загорілася гнівом. „Як ти смієш мені розказувати?!" — кричала вона. „Не відволікай довго, а бери й води коня, бо твоя доля залежить від нього!"—рішучо сказав їй Блейк. Княжна Ґвінальда аж заплакала, почуваючи зневагу до себе, але змушена була взятися до коня. З пів години вона водила коня довкола полянки, а в той час Блейк усе придивлявся, чи хто не гонить за ними. Але нікого не було. Кругом було тихо.

Блейк нічого не говорив до Ґвінальди, поки не побачив, що його кінь уже досить прохолов і може перестати його водити. „Дякую. Тепер досить", сказав він. Потім він розсідлав коня і припняв його до дерева. Тимчасом Ґвінальда сіла на траві. Блейк підійшов і сів поруч з нею. „Вона гарна", подумав він, „але зарозуміла!" Він звернув увагу на те, що вона була занадто нервова і її очі ніколи не були спокійні.

„Коли буде темно, ми зможемо тоді рушити до Німру і їхати туди спокійно", сказав Блейк. Княжна дивилася на нього зі страхом: „Лишатися тут поки настане темнота?" — завважила вона сердито й занепокоєно. „Ми не можемо тут лишатися до темноти, навіть не знаючи, де ми є". „А щож тут злого?" — завважив Блейк. „Це ліс леопардів", відповіла княжна. „Так? Гарне імя. Цікаво, чи дійсно воно відповідає свому імени?" — трохи іронічно сказав Блейк.